



Information om uppdraget som god man vid dödsbo, (Fb 11 kap 2 §) Förmynderskap och/eller jäv

Uppdraget som god man för dödsbodelägare innebär att du som god man ska vårda den enskildes rätt i dödsboet i samband med bouppteckning, bodelning och arvskifte samt vid alla förvaltningsåtgärder i dödsboet.

Du ska också inhämta överförmyndarens samtycke till vissa åtgärder i dödsboförvaltningen och till fördelningen av egendomen i dödsboet.

Vård av rätt i dödsbo regleras i Föräldrabalken (FB) 15 kap.

Bouppteckning

Som god man ska du bevaka den enskildes rätt vid förrättning av bouppteckning. Du ska därför också kallas till bouppteckningsförrättningen. Bevaka att bouppteckning förrättas inom tre månader från dödsfallet och att den registreras hos Skatteverket inom en månad efter upprättandet. När bouppteckningen har registrerats hos Skatteverket ska du skicka en kopia på den registrerade bouppteckningen till överförmyndaren.

Testamente

Som god man ska du ta del av eventuellt testamente. Du ska aldrig godkänna ett testamente för din huvudmans räkning. Klanderfristen för testamenten är sex månader, vilket innebär att du som god man och övriga dödsbodelägare har sex månader på er att klandra testamentet från det att ni har tagit del av det.

Om testamente finns, kan arvskifte i enlighet med testamente alltså ske först när sex månader förflutit efter att ni tagit del av testamentet, under förutsättning att testamentet under denna tid inte har klandrats.

Arvsavstående

Observera att du som god man för din huvudmans räkning inte får avstå från arv eller testamente, FB 15 kap 6 §.

Åtgärder i dödsboet

Vissa åtgärder i ett dödsbo kräver överförmyndarens samtycke, exempelvis försäljning av en bostadsrätt eller fastighet som ingår i dödsboet. Det är du som god man som ska ansöka om och inhämta överförmyndarens samtycke till sådana åtgärder.

Som god man måste du förvissa dig om att förvaltningen av dödsboet går rätt till, så att din huvudman, vars rätt du ska bevaka, inte riskerar att lida rättsförluster. Den som förvaltar dödsboet ska upprätta en redovisning över förvaltningen från dödsdagen fram till dagen för arvskifte, en så kallad redovisningsräkning. Denna redovisning ska du gå igenom innan du godkänner ett arvskifte för din huvudmans räkning. Du ska kontrollera att egendomens fördelning enligt arvskiftet/bodelningen är korrekt utifrån din huvudmans rätt.



Bodelning och arvskifte

Ett arvskifte är ett dokument som visar hur tillgångarna ska fördelas mellan dödsbodelägarna efter att skulder har betalats.

Som god man ska du verka för att bodelning och arvskifte sker så snart som möjligt (FB 15 kap 2 §). Det är du som ska inhämta överförmyndarens samtycke till egendomens fördelning vid bodelning och arvskifte (FB 15 kap 5 §).

När arvskifte och eventuell bodelning har upprättats ska du som god man underteckna handlingen för din huvudmans räkning. När samtliga dödsbodelägare har undertecknat handlingen ska arvskiftet och bodelningen i original, med bestyrkt kopia, lämnas in till överförmyndaren tillsammans med din ansökan om överförmyndarens samtycke till egendomens fördelning.

Till ansökan ska också bifogas redovisningsräkning, kontoutdrag och verifikat avseende förvaltningen av dödsboet.

Om det bara finns en arvinge i dödsboet ska arvskifte inte ske. Du ska då i stället se till att egendomen överförs till överförmyndarspärret konto i din huvudmans namn.

Redogörelse för skifteshinder

Om arvskifte inte har skett inom sex månader från det att bouppteckning förrättades (och avtal om sammanlevnad i oskiftat dödsbo inte ingåtts), ska du lämna en redogörelse till överförmyndaren om anledningen till att dödsboet inte har skiftats (FB 15 kap 3 §). Du ska sedan lämna en sådan redogörelse var sjätte månad till dess att dödsboet har skiftats.

Utbetalning av arv

Efter att överförmyndaren har samtyckt till arvskifte ska din huvudmans lott överföras till ett konto i dennes namn. I vissa fall ska detta konto förses med överförmyndarspär, till exempel om huvudmannen har ett pågående godmanskap enligt föräldrabalken 11 kap, 4 §.

Överförmyndarspär

En överförmyndarspär innebär att inga uttag kan göras från kontot utan överförmyndarens skriftliga samtycke.

Avgränsning av ditt uppdrag

Observera att du som god man inte bör:

- Förrätta bouppteckning eller agera bouppgivare
- Förvalta dödsboet
- Upprätta redovisningsräkning – detta ska göras av den som har förvaltat dödsboet, som bevis på att denne har förvaltat dödsboet på ett korrekt sätt
- Upprätta arvskifte eller bodelning

Ovanstående är exempel på sådant som du som god man för din huvudmans räkning bör ge i uppdrag till en professionell (begravningsbyrå eller advokatbyrå) att sköta.

Godmanskapets upphörande

När dödsboet är skiftat och din huvudman har erhållit sin arvlott ska du redovisa detta till överförmyndaren genom att skicka in kontoutdrag samt bevis på överförmyndarspär (gäller i de fall överförmyndarspär är aktuellt) tillsammans med en ansökan om entledigande. Har fast egendom tillskiftats ska du också bifoga lagfart som styrker ägarförhållandet. Till ansökan ska eventuell begäran om arvode, kostnadsersättning samt körjournal bifogas.

Arvode

Den gode mannens arvode och ersättning ska i första hand betalas med huvudmannens arvlott och i andra hand med dödsboets gemensamma medel. Först när dödsboets samlade medel inte räcker till, ska kommunen bekosta arvodet, om inte särskilda skäl föranleder annat.